

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**

Előfizetési ár:

Kegyedévre 2 korona 50 fillér. Félre 3 kor. Egész évre 40 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kiegészítők címzők.

Hirdetéseket és nyilvántartási közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Iparfejlesztés és kereskedelem.

Innen-onnan 40 esztendeje lesz annak, hogy nálunk az iparfejlesztés ügynevezett aktuális kérdés. Legalább a kiegészítés óta állandóan mint ilyen szerepel a kiadások között. Eleinte kisebb összegekkel, újabban pedig mind nagyobb summákkal, sőt legutóbb belekerült a beruházási törvény kiadási tételei közé is. És mégis vannak, akik azt mondják, hogy nincs iparunk — s valljuk be, egy kicsit igazunk is van. Keletkezett nálunk valami gyáriparfele, egyes cikkek gyártását felkapták, de amint a kereskedelemügyi miniszternek az iparfejlesztésről szóló emlékiratában foglalt számadatok világosan beigazolják, hazai termelésünk alig néhány árú fajtaban haladja meg a fogyasztás 50 százalékát; egyre hordfuk kifelé Ausztriába, meg messzebbre is potom áron a nyers termékeinket és aztán drága pénzen kész árúk formájában visszavásároljuk azokat. Szomorú jelenség ez magában is, még szomorúbbak azok a körülmények, amelyek az ipar hiányának a természetes következményei, az általános elszegényedés, a nehéz megélhetési viszonyok, a tömeges kivándorlás és még egyéb.

Ezekbe az állapotokba belenyugodnunk nem lehet, nem szabad, mert az egyértelmű volna a nemzet öngyilkosságával. Szó sincs róla, közvéleményünk nem is nyugszik bele, de a gyakorlati segítség eszközeire nézve olyan kevés a megállapodott irányelv, hogy szinte csoda. Vannak, akik az Ausztriától való gazdasági különválásban keresik azt a csudaszert, amely minden sebünket egyszerre meggyógyítaná és ez a fölfogás nem is alapítalan, mert a régebb, fejlettebb osztályok termelés versenyével alig tud vándorlás nélkül a mi gyöngye, sathya iparunk megküzdeni, míg a vámsorompókkal körülrzárt országterületen, ahol a fogyasztás a legtöbb tekintetben egyenesen a belföldi termelésre volna utalva, a kereslet állana be a legáltalásabb iparpártolónak. Vannak, akik azt állítják, hogy egyelőre nem szabad önálló vámterületté lennünk, mert gyöngye gazdaságunk a vele járó megőrződöttség nem tudná elviselni. Általános az a fölfogás és ezt a kormány is magáévá tette, hogy iparunk termelőképességét emelni kell, mert hiszen csak így állíthat minden, vagy

legalább a legtöbb cikkből annyit elő, amennyit a hazai fogyasztás igényel.

Az ipartermelő képességének fokozása akár új vállalatok alapítása, akár a meglévők üzemének kiterjesztése, akár mind a kettő útján azonban csak fél munka; az ipari gazdasági föllendülésre magában nem vezethet, sőt közel fekszik nagyon annak a veszélye, hogy még rontja a helyzetet, mert a közép- és kisipar- és kézmű- és háziipar nem rendezkedhetik be arra hogy a fokozott termeléshez képest növelje a termékei forgalmát, nem tartathat igazi kereskedelmi szervezetet, nem keresheti fel úgy a vevőket mint a gyáripar, legalább az egyes a maga erejéből nem. Ennek pedig ilyen könnyűen az lehet a következménye, hogy a termelés fokozásával túltermelés áll be, amely az árúk értéket leszállítja és még inkább megnehezíti a kisember boldogulását.

Az iparfejlesztésnek egyik legfontosabb része tehát a termékek értékesítésének megkönnyebbítése és helyes alapon való szervezése. Beszélt erről a legutóbbi időben Hieronymi miniszter is, sőt futólag kitért rá a pénzügyi bizottság tárgyalásának során Tallián miniszter is, amikor a háziipar erőteljesebb fölsegítéséről volt szó. De egyik sem bocsátkozott ennek a nagyon is fontos kérdésnek részletes tárgyalásába és amit a kereskedelemügyi miniszternek az iparfejlesztésről szóló emlékirata erre nézve mond, arra enged következtetni, hogy ezt az ügyet a kormány aligha fogja egészséges alapon, gyakorlati módon megoldani. Állami főnhatóság alatt álló, államsegéllyel dolgozó nehézkes apparátust tervez a kereskedelmi kormány erre a célra, amely pedig agilis, mozgékony szervezetet igényel, amelyben a bürokratizmusnak, a nehézkességnek még nyomának sem szabad lennie.

Az ellen alig lehet kifogást tenni, hogy a kis és középipar termékeinek értékesítését szakmanként egy jogi vagy fizikai személyre bizzák, ha az illetőben megvan a biztosítéka annak, hogy a rábízott feladatnak megtud majd felelni. Az állam bizonyos mértékű ellenőrzése szintén elengedhetetlen, ámbar minél kevésbé szabad az értékesítésre hivatott kereskedelmi vállalatot fészélyeznie. Azonban határozottan elhibázott dolog volna, hogy ha az egész kézmű- vagy egész háziipari termelés értékesítését egyetlen szervezet kapná a kezébe, mert attól aztán gyakorlati, igazi eredményeket hiába várnánk.

Eltekintve attól, hogy az ilyen mindenféle, egymással semmiképp össze nem fero árút eladó vállalatnál nem lehet meg mindenre nézve a nélkülözhetetlen árúismeret, a szakmabeli jártasság; az ilyen nagyon is széles alapozott szervezett vállalat nem lehet eléggé mozgékony, nem tarthat fönn elég szoros érintkezést az értékesítés átvételére, az árúnak tulajdonképeni fogyasztóhoz való juttatására hivatott egyes kereskedőkkel. Ha az ilyen nagy vállalat utazókat tart is, hogyha rendszeresen meglátogatattja is az egyes kereskedelmi üzleteket, mert természetesen ezeket kell a kézmű- és háziipari cikkek állandó vevőinek megszerezni, a központi vezetés nem lehet olyan igazi kereskedelmi szelleműtől eltelve, a mely a gyors és biztos eredményt kétségtelenné teszi.

Másik nagy hibája volna az ilyen egyöntetűnek nevezett kereskedelmi szervezetnek az, hogy aránytalanul nagy terheket róna az állampénztárra és a tulajdonképeni iparfejlesztésre, az ipari vállalkozások segélyezésére szánt összegnek egy tetemes részét fölemésztené. Mert aránylag nagy állami szubvenció nélkül senki sem vállalkoznék arra, hogy az ipari termékek minden fájának együtt való értékesítését közvetítse, mert hiszen nagy apparátussal, nagy költséggel kellene dolgoznia, sőt fölszöveges túlterhet kellene cipelnie, úgy, hogy a rentabilitás eleve kivolna zárva. Már pedig egészséges ez a dolog csak úgy lehetne, ha az értékesítés költségei maguk a termelők, helyesebben maga az árú viselné; a közvetítő kereskedelmi vállalat jövedelme, költségei egyedül a termelők által fizetendő az államhatalom közbejöttével méltányosan százalékokban megállapítandó jutalékokból kerülőnek ki és külön terheket senkire se róának.

Nem lehet gyakorlati értéke a szövetségi alapon való szervezésnek sem, annak ugyanis, hogy a kormány a maga fenhatósága alatt szövetségeketbe tömörítene a kisebb termelőket, mert az ilyen szövetségezekben is szükségképen megvolna mindana hiba, amit az egyöntetű, mindenre kiterjeszkedő szervezetben látni vélünk. A mellett a szövetségezek nemcsak az államtól követelne nagy áldozatokat, hanem a termelőket is aránytalanul terhelné és az eredmény legalább is kétséges volna.

Az egyedül helyes megoldásnak azt vélnök, hogy az államhatalom a termékek értékesítését a már létező egyes szakmabeli kereskedelmi egyesületekre bizzná, ezeknek szinte kötelességévé tevén, hogy

ezt a feladatot ügykörükbe vegyék föl, amely szakmának nincsen még ilyen kereskedőkből álló egyesülete, az általánosan gyorsabban szervezni, létesíteni kellene. Lehetetlen, hogyha a rőfös- és divatárúkereskedők egyesülete közvetlenül a kisebb ipar teksztilkészítményeinek az értékesítését, a papír- és disz-műári kereskedők egyesülete a játéka-árúkat és más ebbe a szakba vágókat, a vaskereskedők egyesülete pedig a vas-és fémipari árucikkek eladását, hogy ne tudná a szükséges forgalmat elérni, anélkül, hogy valami nagy áldozatot kellene a termelőktől igényelnie, vagy az államtól bármilyen más segítséget is, mint némi erkölcsi támogatást kellene kérnie. Akármelyik kézműipari cikk el-bir, tegyük föl 5 százalék jutalékot, a melyet a termelő az értékesítést közve-títőnek fizetne és helyes csoportosítá-sal akármelyik szakmában vagy árucso-portban el lehetne érni évente legalább két millió korona értékű forgalmat, ami százezer korona összjutalék bevételnek felel meg. Ebből az összegből az illető egyesület pedig tarthatna könnyen a szakmát alaposan érő üzletvezetőt, úta-zókat és egyéb, esetleg szükséges sze-mélyzetet, gondoskodhatnék kellő rek-lámlról és igazi kereskedelmi szemlemben folytathatná üzleteit.

A szakmák kellő csoportosítása, az ilyen egyesületi szervezetnek belső berendezkedése, stb. már olyan rész-letkérdések, amelyekre e helyen nekünk kitérni fölösleges. Csak az esz-mét kívántuk fölvetni és arra minden hivatott tényező: az iparosok, a keres-kedők és a kormány figyelmét is felhívni.

A megyei tisztviselők fizetése.

A vármegyei alkalmazottak fizetésére vonatkozó, 1904 évi X. törvénycikk most lép életbe és Tisza István gróf miniszterelnök mint belügyminiszter a törvény életbeültetésére, végrehajtására vonatkozó utasítást már ki is adta, a vármegyei törvényhatóságokhoz intézett közzétételével.

A megyei alkalmazottak illetményeiről szóló törvény — mint ezt a végrehajtási utasítás is mondja — a vármegyei alkalmazot-tak régi, jogos igényeinek kielégítésére van hivatva és annak életbeültetése méltán kell közmelegnyugvást, közelismerést nemcsak az érdekelt megyei közigazgatás, hanem az ország belkormányzata iránt érdeklődő nagyközön-ség minden rétegében is.

A közzététel, mely a törvény végrehaj-tására ad utasítást, két részből áll. Az első, amelytől a belügyminiszter ad ki, az általános irányelveket tartalmazza.

A törvény a szabályozás körébe csak azokat az illetményeket vonhatta be, amelyekre nézve az egységes megállapítás lehet-séges, vagyis a fizetést és a lakáspénzt. Ellenben érintetlenül hagyta a többi, mint az úti, az irodai, a ruhaállomány stb. Ezeket az illetményeket, amelyeknek megállapítása csak a különböző helyi viszonyoknak, a községek számának, az élelmezési és ellátási áraknak figyelembevételével történhetik, az eddigi szokáshoz képest ezután is a vármegyék, mint helyi hatóságok állapítják meg éves költségvetésükben.

Az általános rendelkezés, ezeknek előre-bocsátása után hangsúlyozza, hogy a törvény

közvetett rendelkezése értelmében ezután az összes vármegyei alkalmazottaknak a törvényben megállapított fizetési és lakpénzei kizárólag az állampénztárból fognak fedeztetni, ami egyértelmű azzal, hogy az alkalmazottak fizetésének és lakáspénzeinek fedezésére ed-dig nyújtott vármegyei hozzájárulások ezután, amennyiben a törvényben körülírt személyi pótlék céljaira igénybe nem vétetnének, a vármegyék rendelkezésére visszabocsátatnának.

Felhívja ezután a belügyminiszter a megyéket, hogy hiteles kimutatást készítsenek és terjeszsenek fel arról, hogy a vármegyei közönség pótdából, az egyenkint megneve-zendő vármegyei alapokból s általában a vár-megye saját jövedelméből mily összeggel járul hozzá a vármegyei rendszeres alkalma-zottak fizetéséhez és lakpénzeihez.

Különösen felhívja a megyei törvényha-tóságok figyelmét arra, hogy az eddigi vár-megyei hozzájárulások felszabadulása megadja annak a lehetőségét, hogy a vármegyék fel-szabadult jövedelmeket az esetleges házi-pénztári hiányok fedezésére s a háztartási egységek helyreállítására, továbbá a fizetésemelések folytán jelentékeny megter-heltetés elé néző nyugdíjalapjaik gyarapítá-sára használják föl, a felszabadult és külön rendeltetéssel bíró alapokat pedig, eredeti rendeltetésüknek megfelelően, közgazda-sági, közjótékonyossági és közmive-lődési célokra fordítsák.

Önként értetik, hogy a vármegyei hoz-zájárulásoknak az a része, mely az alkalma-zottak fizetésin és lakpénzein kívül a házi-pénztári költségvetésben előirányzott többi szükségletek fedezésére fordított, továbbra is e szükségletek fedezetül fog szolgálni.

Felhívja végül a megyei törvényha-tóságokat, hogy az alkalmazottaknak beosztá-sára és az illetmények megállapítására vonat-kozó határozataikat, a kapcsolatos kimutatá-sokkal együtt, késedelem nélkül terjessék föl.

A pénzügyminiszterrel egyetértőleg meg-állapított részletes utasítás mindenke-lőtt megállapítja, hogy a vármegyei tisztvi-selők — a gyakorlatok kivételével — fizetés és lakáspénz tekintetében, a törvény kiegé-sztő részét alkotó kimutatás értelmében, az állami tisztviselőkre nézve megállapított VI—XI. fizetési osztályokba soroztatnak s ugyan-azon illetményekben részesülnek, melyek az állami tisztviselők megfelelő fizetési osztálya-ira nézve meg vannak állapítva. Ezután a lakáspénzről, a gyakorlatok, a szolgaszemély-zet fizetéséről és előléptetéséről intézkedik.

A második fejezet a fizetési osztályokba és fokozatokba való beosztással foglalkozik s itt kimondja a többek közt, hogy a megyei tisztviselőknél a fizetési osztályokba való beosztásánál nemcsak ugyanabban az állásban, hanem az ugyanazon fizetési osztályba soroz-tott különböző állásokban bármely vár-megye területén eltöltött szolgálati ideje is beszámítandó.

Végül az átmeneti intézkedések részle-tézése után kimutatási tervezet is foglaltatik a közzétételben a fizetési fokozatokba való beosztásra, a megyei aljegyzők beosztására, a szolgaszemélyzetre és a fizetésrendezés foly-tán a megyei költségvetésben előforduló több-szükségletre vonatkozólag.

A földmivelés kártevői.

Az ideai rossz aratási kilátások erősebben érezhetőkké teszik mezel gazdálkodásunknak azokat a hibáit is, amelyekkel nem sokba ve-

szünk, ha sűrűn rakódik a kereszt és bőven pereg a mag a cséplőgépből a zsákokba. Ilyen hiba a többi között az is, hogy a gatz legfőképpen a veteményes és a buzatáblákban irjúk, míg a réteken, legelőkn, utak mellé-kén, sőt a szélesebb határbarázdákban is vi-gan tenyészik. Egyénnégy tuskés gyomfajta valóságilag országos csapással vált, mert min-denütt látjuk, mint rendszer társát művelt növényeinknek. A múlt évben Fejér vármegyé-ben például annyira elszaporodott a számar-tóvis, hogy a sok panasz folytán a kormány-nak kellett az irtás hatósági szorgalmazását és ellenőrzését elrendelni. Ez évben több gyümölcsstermelő vidékről érkeznek nagyobb hernyókárosításokról szóló hírek. A marokkói sáskától meglátogatott Kunság egyik közsé-géből, Kunmadarasról pedig azt az értesülést vesszük, hogy a marokkói sáskát azért nem lehet teljesen kiirtani, mert egy részén a közlegelőnek, erősen bogáncsos területen fész-kelődött meg, ahol az eddigi kísérlesnek is-mert irtási módokkal nem lehetett hozzáférni.

Talians Béla földmívelési miniszter erősen és mint praktikus közigazgatási ember, talpraesett rendelkezésekkel üzent hadat a magyar földmívelés fektélyeinek, a sokféle gaznak és káros élősdinek bogárnak. Intézkedé-sének egész sora ment ki már az iránt, hogy a hatóságok vegyék komolyan azokat a tör-vényszabta kötelességeiket, amelyeket az 1894-iki mezőgazdasági törvény a káros ála-tok és növények irtásának ellenőrzése körül eléük szabott.

Igy már a tél folyamán szigorú rendel-kezőket tett a hernyóirtás iránt; szakembe-reit küldte ki a helyenkint fészaporodott egerek pusztítására; kora tavaszszal kiűldte szakközveit a marokkói sáskától fertőzött kunsági területekre, újonnan szabályozta az aranka irtását. Mindez intézkedések fogana-tosításának ellenőrzésére mozgósította nem-csak a vármegyei és községi közigazgatás embereit, hanem a földmívelési tárca szol-gálatában álló vidéki szakközveket nagy táborát is. Méltán kíváncsiak lehetünk rá, hogy a közvetlenül érdekelt gazdálközség miké-nt honorálta ez intézkedéseket.

Tudnivaló, hogy a káros rovarok és növények a természetből nagyon szaporak, tömegesen lépnek föl, igen könnyen terjed-nek. Ezért jóformán semmit sem ér, ha csak szórányosan, egyes gondos gazdák védekez-nek ellenük. Elég egy határban két-három hanyag gazda és a jobbák faradsága, költsé-gé jóformán karba vész. Az Alföldön pél-dául a jobb gazdák évenként erősen megnö-velik üzemi kiadásait az acatolással. Hozs-zú sorai a gyermekeknek irjúk a vetések-ből az acat tuskés dudvait. Zizifusi munka ez, ha látjuk, hogy a vetéstáblák mellett az utak mentén és a legelőkn milyen buján hajt mindenféle gaz. Eppen ilyen a munkája annak a szorgalmas gyümölcsstermelőnek, aki tavasszal letisztítja fáiról a hernyófészkeket, a községi parasztság gyümölcsösei szinte fe-héren viritanak a sok hálás hernyó-fészektől.

A művelt népek földműveléséből nem hiányozhat az az aprólékosabb gondosság, amely az apróbb fektélyeket, a dudvát és pusztító férget nem irtja meg. Nálunk is igen drága már a föld, sok teher nyomja. Nincs módunkban, hogy a költséges művelésből, trágyázásból a gaznak és féregnek is bőven jutassunk. Erzein és tudnia kell ma már ezt mindenkinek, a ki a földöt akar megélni.

Sok millióra rug évenként az a kár, a mit nálunk a cserebogár, hernyó, sokféle gyom a föld termékeiben okoz. Az aranka föllépés: már heremagkereskedelmünket is megtamada. Ezt a sok millió kárt egy kis gondnal, egy kevésbé több munkával könnyen elháríthatjuk.

Kétszételen, hogy népünk nem tartja általában valami fontosnak a káros rovarok és gyomok irtását, a mig nagy csapás nem lesz, belőle. De ekkor is úgy tekint a dolg-ot, mint az Isten rendelését, a mi ellen em-bernek bajos tenni.

Rá kell szorítani a gazdasági szakte-tületeknek társadalmi úton, a közigazgatási hatóságoknak a törvényadta kényszerítő, ellenőrző és megtorló eszközökkel a magyar földmívelőt, hogy ne tőrje a földjén a káros

elődöket, ha szántóföld, ha rét, ha kert, ha legelő. Evek kitartó munkája kell hozzá, hogy eltüntessük földünkön az elhatalmasodott elődöket s azután is mindig résen kell lennünk, hogy föl ne szaporodjanak. Mert elég egy cseztel elhanyagolás, egy kis kedvező időjárás, hogy megint tömegesen kiujuljanak a magyar föld ama fekélyei, a melyeknek ártalmas hatását most évről-évre érezzük, s a melyek kelletlen látványa minden fejlettebb érsékű emberre igazán úgy hat, mint a tisztárlan, fekélyes emberi test.

Már több, mint esztendője érvényben vannak nálunk a mezőgazdasági törvény rendelkezései, a melyek a legtöbb károkat okozó elődök irtását minden földbirtokosra nézve kötelezővé teszik s a mulasztókra büntetést rendelnek. Mára nagyon kevéssé tudtak átmenni a nép gazdasági fölfogásába és tevékenységébe. Itt az ideje, hogy a törvény igéje tettet öltönn.

A gazdasági szaktestületek országos hálózatának lelkes közreműködése, a közigazgatás szerkaru gépezetének eleven munkája kell hozzá, hogy földművelő népünk más fölfogásra terelődjék. Hogy szegélye mindenki, a kinek a földje gazval, faja hernyós s tudja, hogy a hanyagsággal száz meg száz gazdasáron árt. Egyezővel, hogy ne csak józan haszonkeresése, de erkölcsi érzése is tiltakozzék az elődök megtűrése ellen. Addig pedig a míg ez bekövetkezik, a földművelési kormány ne ferdájon el megkezdett akciójában, szorítsa teljes erővel a gazdaközöniséget és a hatóságokat törvényszabta köteletségük teljesítésére.

A t. közönséghez.

Lapunk 25-ik éviolyamának harmadik évnegyede küszöbén a szokott bizalommal fordulunk a tisztelt közönséghez, hogy az irántunk eddig változatlanul nyilvánult bizalmat megköszönve, az előfizetést megújítását kérjük.

Előfizetési ár:

fél évre 5 korona

negyed évre 2 kor. 50 fillér,

mely összeg vidékről legcélszerűbben — kiadóhivatalunkhoz címzetten, postautalványnyal küldhető be; míg a helybeli előfizetők, nyugta ellenében, a lapkihordóknál teljesítetik a fizetést.

Szentesen, 1904. június hó

tisztelettel:

a »Szentes és Vidéke«
szerkesztőisége és kiadóhivatala.

Ujdonságok

Szentes, 1904. június 30

— **Rendkívüli meggyűlés.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága július hó 7-én rendkívüli közgyűlést tart. Ezt megelőzően, július hó 6-án délelőtt 10 órakor az állandó választmány ülésze, hogy a rendkívüli meggyűlés tárgysorozatára kerülő ügyeket a közgyűlési tárgyalásra előkészítve, határozati javaslattal elállssa.

— **Az adóreform.** A pénzügyminisztériumban most foglalkoznak az adóreformra vonatkozó adatok feldolgozásával. E nélkül nem lehet a kérdés rendezéséhez hozzáfogni. A tervezet már készen van úgy a földadóra, mint a többi adóra vonatkozólag-mely felőleli a progresszív adót, a másodosztályú kereseti adó törlesztését valamint a föld és húsadó reformját. A pénzügyminiszter még ez év végén szándékozik benyújtani az adóreformra vonatkozó külön javaslatot.

— **Az uzoncozás eredménye Mindszent.** Folyó hó 20-án és 21-én volt Mindszentben az ideai fősorozás. Úgy az első, mint a

második napon a sorozó bizottság 69—69 ifjút talált katonai szolgálatra alkalmasnak, egy ifjú pedig egyéves önkéntes lett. Így a sorozó járásból összesen 139 ifjú lett az ideen besorozva.

— **Ármentesítő társulati közgyűlés.** A kőrös-tisza-marosai ármentesítő társulat f. hó 28-án Károlyi Imre gróf elnök akadályoztatása folytán — Kovács Sebestyén Aladár alelnök elnöklése mellett, Hódmező-Vásárhelyen rendkívüli közgyűlést tartott, melynek kétségtelenül legfontosabb tárgya a társulati védtöltések általános rekonstrukciójának ügye volt. Erre a nagy munkára mintegy 3 millió korona költség van előirányozva, melyet azonban a társulat vezetősége csak abban az esetben végeztet el, ha a kormánybizottság óta a társulat autonóm jogkörében végzett összes munkálatokra fordított költségek, valamint ezen rekonstrukcionális költségek tekintetében is, az állammal szemben, a társulat részére, a törvényszabta pótlíkvindicáció biztosítható. Fekete Márton társulati főigazgató bemutatja a pénzügyminiszter erre vonatkozó leiratát, mely a pótlíkvindicálást kilatássa helyezi, valamint annak kimutatását is, hogy mely beruházások és milyen összegben lennének a társulat javára beszámítandók. Miután pedig az eddig nem likvidált beruházások a 4 millió koronát meghaladják, az új töltésrekonstrukcióra meg alig 3 millió korona szükségeltetik, — a pótlíkvindicációt a társulat részére biztosítva látja. Elnök előterjeszti a központi választmány idevonatkozó javaslatát, melynek elfogadásával a közgyűlés elhatározza, hogy előbb a kormánybizottság idejében és azóta történt, még el nem számolt alaberuházásokra nézve kéri meg a pótlíkvindicálást és ha aztja kormány elrendeli, — majd az ősi rendes közgyűlésen hoznak újabb határozatot a töltésrekonstrukcióra nézve. A rekonstrukciónál szükséges földterületeknek, a megállapított költség keretén belül, békés megegyezés útján való megszerzése azonban felhatalmazták az igazgatóságot. A társulati tisztviselők ötödéves korpótlékára nézve előterjesztett központi választmányi javaslatot a közgyűlés elfogadta.

— **Iparkamari határozatok.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara, a legutóbb tartott teljes havi ülésén elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz az iránt, hogy a szesz italok kímérésére korlátozott engedéllyel bíró kereskedőknek is engedélyezték meg hordóval venni a denaturált szeszt és azt palackokba lefejtve, árusítani. — A csongrádi ipartestület beadványára pedig elhatározta a teljes ülés, hogy felterjesztést intéz a kereskedelmiügyi miniszterhez olyan törvényhozási intézkedés érdekében, hogy az iparosok és kereskedők mentessenek föl az országos betegápolási pótdó fizetése alól, mert ezek a törvényes szakszervezeteik főtartására kötelezett kiadásaikon túl még tetemes összegeket fizetnek munkásaik és tanoncaik után betegsegélyző pénztári majdan baleset biztosítási járuléka címén is.

— **Áthelyezés.** Altrichter Ferenc katolikus lelkész, aki Szentesen kapláncokdott, a váci püspök Nagykőrösi helyezte át adminisztrátornak. A katolikus hívek általános rokonszenvét bíró lelkész, a hívektől f. hó 26-án búcsúzott el a templomban.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** Szentes város módosított kéményseprő-szabályrendeletét, mely a várost két kerület helyett négy kéményseprési kerületre osztja, a kereskedelmiügyi miniszter jóváhagyta. A jóváhagyott

szabályrendelet f. hó 27-én érkezett le a városhoz.

— **Lével a Tisza partján.** Húzó István mármarosai tutajos f. hó 28-án egy lezárt levelet talált a Tisza partján, melyet a rendőrkapitányságnak adott át. A levelet felbontották, aláírás nem volt rajta, de írja bejelent a levélben, hogy életuntaságból öngyilkos lesz és a Tiszába öli magát. Húzó István azt állítja, hogy ő látott is egy embert a vízben kapálózni, de nem igen vetett rá ügyet, mert segélykiáltást nem hallott és így azt hitte, hogy az illető fürdik. Valószínűnek tartják, hogy a névtelen levél írója Cz a kó József szabósegéd, aki f. hó 28-án lakasáról eltavozott és azóta nem tért vissza.

— **Új gyermekbetegség.** Régóta beszélnek már egy ismeretlen gyermekbetegségről, melyről eddig csupán annyit tudtak, hogy kiütés alakjában mutatkozik a beteg gyermekeken. De a kiütés természetéről, a betegség szimptomáiról és lefolyásáról nem tudtak semmit. A bécsi orvosegyetem egy kitűnő tanára, Pospischill Dénes dr. most közli egy német szaklapban, hogy a már régen kiserítő gyermekbetegséget végre sikerült neki diagnosztizálni. A tudós tanár sokáig tanulmányozta az új betegségét és megállapította róla, hogy többféle alakban szokott fellépni. Az általános tünetek a következők: A kiütések rendszerint csak a végtagokon jelennek meg, ritkábban a hátán, vagy a mellén. Színük halványpiros, későbbben lilás, vagy sűrűs árnyalatú. Nem ritkán zománcos fényűek. A betegséget csekély láz kíséri, csupán legvehemens formájában hasonlít a himlőhöz. Ebben a fokozatban — a tudós tanár elnevezése szerint: morbilloid — néha magasabb a hőmérséklet. A második forma az úgynevezett skalatinoid, több közös vonást mutat fel a vörhenyyvel, lefolyásában azonban sokkal enyhébb. A betegség első és leggyakoribb formája a Pospischill által Exanthema infectorium-nak nevezett kör-alak, amelynek sajátságos színű, sem a himlővel sem a vörhenyyvel össze nem tévesztethető kiütések a jellemzői. Jelenleg a tudós meggyedik formákat figyeli az új betegségnek, amelyet változatos külalakja után Exanthema varabile-nek nevezett el. Az új betegség tüneteinak megállapításáért az érdemet Pospischill dr., a bécsi egyetem számára követeli, amelynek klinikáján eddig tanulmányozta és ezután is tanulmányozni fogja a kis gyermekek testi épségének ezt az újabb veszedelmét.

— **Kárbeceések a mindszei határban.** A múlt hetekben volt nagy jégeső jelentékeny károkat okozot a mindszei gazdáknak is, akik közül ennek folytán többen folyamodtak adóelengedésért. A szegedi pénzügyigazgatóságtól erre a célra Parniczky Géza pénzügyi titkárt küldték ki, aki f. hó 28-án a községben megjelent, megvizsgálta a jég által megrongált vetéseket. A vizsgálatnál a község részéről Veres Sándor bíró és Antal András adóügyi jegyző voltak jelen, mint kárbeceők pedig Sörös Ferenc és Mihály János esküdtek működtek közre.

— **Szociálista gyűlés Algyőn.** Vasárnap délután 3 órakor, — mint lapunknak Algyőről írják — népgyűlésre jöttek össze az ottani szociálisták. A gyűlést három szegedi szociálista hívta össze. Szó volt azután ezen a szociálista gyűlésen a munkásoknak a munkaadókhöz való viszonyáról, a sajtóról és a szervezkedésről.

— **Dalostély.** A szentesi daloskór dalostélye iránt, melyet a derék dalosok saját hanggyűtaruk gyarapítása javára, szombaton este 8 órakor, egy korona belépődíjjal rendeznek a Petőfi-szálló kertelyiségében, olyan általános érdeklődés mutatkozik város-szerte, hogy az estély sikere biztosítottnak látszik. A daloskór erre az évetesenek ígérkező estélyére újból felhívjuk a közönség szives figyelmét.

— **Öngyilkos suhanc.** Dorozsmáról írják hogy ott f. hó 27-én reggel egy suhanc

öngyilkos lett. Abraham János 18 éves fiú Szegedről, ahol szolgálatban volt, vasárnap reggel hazament Dorozsmára. Este kiment a szülei lakásánál levő istállóba és föl akasztotta magát. Hogy mi indíthatta a gyerekleányt erre a végzetes tetterre: hozzátartozói közül senki sem tudja.

— Sétahangverseny Dankó szobra jávára. Lehota Kis Bandi és zenekarának vasárnapi sétahangversenyére, melyet 20 filler belépődíj mellett, Dankó Pista, a korán elhunyt népdalköltő szoboralapja jávára rendeznek a túl a kurcai népker ben, újból felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

— Nyelvtanítás. Egy kiváló nyelvmester szándékozik a napokban Szentesre jönni aki Budapesten az egyetemen is tanította a német, francia és angol nyelvet, melyekben nemcsak tökéletesen jártas, de a mellett előadás-módszere is kitűnő. Aki az általa itt tartandó nyelvtanítási tanfolyamban résztvenni kívánna, ez iránt lapunk szerkesztőségében jelentkezhetnek, ahol a feltételek is megteudhatók.

Irodalom.

Japán-magyar nyelvrokonság. A diadalmas japánok ráczafolnak arra a latin közmondásra, hogy fegyverzajban elnémulnak a műzsák. Ugyanis a tokiói egyetem ősz tanára: Hiámú Manunu a mikádó megbízásából tegnap negyvenkét napi út után Budapestre érkezett, hogy itt a japán-magyar nyelvrokonság ügyében mélyreható kutatásokat tegyen. A tanár erre az újtára már régen készül, a magyar nyelvet évek óta tanulmányozza s hogy folyékonyaságra tegyen szert, több magyar lapot jaratott Tokióba. E lapok közül tegnap az Egyetértés szerkesztőségében tett látogatást és kérte, hogy mutassák be úgy Kossuth Ferencnek, kinek politikai cikkeit rendszeren olvassa, mint Eötvös Károlynak, kinek az Egyetértésben olvasott műveiről elragadtatással beszélt. Szerinte a világirodalom kevés olyan emlékiratot tud felmutatni, mint Eötvösnek a »Nagy pere című munkája, melyet japán nyelvre lefordítani szándékozik. Az ősz tanár általában igen előszerzőleg nyilatkozott a magyar irodalomról és napi sajtóról, melynek olcsóságát feltűnőnek és paratlannak találta. »Az olyan napilapok, melyek akkora terjedelemben jelennek meg, mint az önkök lapjai s a politikán kívül annyi közhasznú tájékoztatót nyújtanak a gazdasági élet, a művésze-

ték és az irodalom köréből, mint például az Egyetértés, Japánban 3-4-szer akkora arba kerülnek — Igy szolt Hiámú Manunu és alig akarta elhinni, hogy az Egyetértést Magyarországon a 10 egykedd japán jentért, azaz 7 koronáért kapni lehessen. Az Egyetértést egyébként még ennél is olcsóbban, kedvezményes arban kapják papok, tanárok, katonatisztek, allami és vasúti tisztviselők, tanítók, jegyzők, körorvosok. Kedvezményekben is előjár az Egyetértés. A hölgyek olvasmányait, a Divatszalatot negyedévi egy forintért adja a kiadóhivatal. Különösen szép lesz az Egyetértés cizdái karácsonyi ajándéka: A nagy haboru című remek díszmű. Az Egyetértés kiadóhivatala IV. kör, Vármege-utca 11. szám alatt van.

Felolloszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társzerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos: »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

Nagyméltóságú

Pallavicini Sándor örgróf úr

algyői gazdaságában

mintegy 900 drb. sárgabarack-fa

termése eladó.

Felvilágosítást ad az uradalmi kezelőtisztség, Algyón,

Csongrád megye. 2-1

Eladó házak.

Lóvy Henrik I ső tized 199. sz.,
Hoffer Lőrincz-féle háza;

Betlehem utcában levő I-ső tized 275. számú háza, mely már 2 telekre, engedélylyel elosztott és

4. tized 735 számú háza igen kedvező feltételek mellett eladók. Ertekezni lehet a tulajdonossal. (7.)

Értesítés.

Hosszabb időn át tartott fogászati tanulmányútamról visszatérve, fogorvosi gyakorlatomat újból megkezdem.

Készíték: arany koronákat, csapos fogakat aranyba foglalva, híd munkákat, szájpaddás nélküli fogakat és fogsorokat.

Töméseket (plombokat) arany, porcellán, amalgammal, stb.

Foghúzás teljes érzéketlenség mellett.

Minden munkámért 10 évi írásos jótállást vállalok.

Szegényeknek foghúzás 1 korona. Lakásom: Kurcpart útca, Hankisz házban.

Teljes tisztelettel

3-1

Dr. Ehrlich Jakab
fogorvos.

Tavaszi és nyári évad 1904.

Valódi brünni kelmék

Egy maradék 3.10) 7-8 10 kor jó
hosszú, teljes férföl-) 12-14 kor. jobb
tényt (kabát, nadrág és) 16-18 kor. finom
mellényt) kiad csak) 21 kor. legfinom.) valódi egyenlő

Egy maradék fekete szalonöltönyhöz 20 kor-
valamint felöltözöveket, tőrystalódent,
selyemkamrort stb gyári áron küld azt a
reálisnak és szolidnak elismert szövetgyári
raktár 30-9

Siegel-Imhol Brünnen.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú küldésért jótállás.

Magánvevők előnye, hogy szövetet közvetlen a fenti cégnél, a gyárból rendelhetnek, jelentékenyek.

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

ÜZLET MEGNYITÁS!

A n. érdemű közönség b. tudomására hozom, hogy f. évi július 1-én a Weisz-udvar sarokhelyiségében (a régi tyúkipiac térről szemben)

rőfös- és divatárú-üzletet nyitok.

Dúsan felszerelt raktáramban minden szakmámba vágó árút, kitűnő minőségben és a legolcsóbb árak mellett árúsítok.

kiváló tisztelettel:

SZÉKELY ADOLF

Weisz-Udvar. (Régi Tyúkipiac-tér)

UJDONSÁGOK BLÜZ-SELYMEKBEIN.

Áraim: Egy egész ruhára való (5 méter) gyapjú női ruhaszövet ezelőtt 5 frt, most 2 frt. 75 kr.

32 rőfös vásznak 4 frt 60 kr-tól

JÓ MOSÓ PIKÉ EZELETT 25, MOST 13 KR.